

3828 8/115

СТАВ СТРАНАЈАССА ПРОЛЕТАРИЈАС, ÖТУВТЧÖН

И. В. С Т А Л Ъ И Н

**МОСКВА КАРСА
СТАЛЫНСКÖ
ИЗЫРАТЕЛНÖ
ОКРУГСА
БÖРЛЫСЫГЛАС ПРЕДВЫБОРНÖ
СОБРАНИЕ ВЫЛЫН РЕЧ**

**КОМІ ГОСУДАРСТВЕННÖ
ИЗДАТЕЛСТВО**

СЫКТЫВКАР 1938

КОМИ-3.
2-12

І. В. С Т А Л Ы Н

МОСКВА КАРСА СТАЛЫНСКӨЙ ІЗБІРАТЕЛЪНӨЙ ОКРУГСА БӨРЛЫГЫГІАС ПРІДВЫБОРНӨЙ СОБРАЊІЕ ВЫЛЫН РЕЧ

*1937-ѳд вося декабр 11-ѳд лунѳ
Большој театрыи*

2-ѳд ІЗДАЊІЕ

Л 43

ГОС.
Публичная
Б-ка в
Ленинградѳ

КОМІ ГОСУДАРСТВЕННӨЙ ІЗДАТЕЛЬСТВО
СЫКТЫВҚАР 1938

И. В. С Т А Л И Н

РЕЧЬ НА ПРЕДВЫБОРНОМ
СОБРАНИИ ИЗБИРАТЕЛЕЙ
СТАЛИНСКОГО
ИЗБИРАТЕЛЬНОГО ОКРУГА
гор. МОСКВЫ

*11 декабря 1937 года
в Большом театре*

2-е ИЗДАНИЕ

КОМИ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
СЫКТЫВКАР 1938

I. В. СТАЛІН јортлөн РЕЧ

МОСКВА КАРСА СТАЛІНСКӨЈ ИЗБРАТЕЛНӨЈ
ОКРУГСА БӨРЈЫГЫГЈАСЛӨН ПРЕДВЫБОРНӨЈ
СОБРАЊИЈЕ ВЫЛЫН

1937-өд вога декабр 11-өд лунө
Большој театрын

Председательствуйтыс. Кыв сетсө мјан кан-
фидат Сталин јортлы.

Сталин јортлөн трибуна вылө воөмсө бөр-
јыгысјасөн встречајтчө овацја бушковөн, коді
кысө некымын минут чөю. Большој театрлөн
став зал сувтөмөн чолдмалө Сталин јортөс.
Залсан дугдывтөг кылдны горөдөмјас: „Мед
олас великөј Сталин, ура!“, „Мірын медга демо-
кратическөј Советскөј Конституцја творецлы
Сталин јортлы, ура!“, „Мед олас став мјрса
нартөмјаслөн вожд Сталин јорт, ура!“

Сталин. Јортјас, шуны-кө ме ег-нын көсјы
выступајтны. Но мјан уважајемөј Никита Сер-
гејевич, позө шуны, мырдөн кыскіс менө татчө,
собрање вылас: вістав, шуас, бур реч. Мыј
јылыс віставныс, кущөм іменнө реч? Ставсө,
мыј колө вөлі віставны бөрјысөмјас возвылын
вісталөма-нын да уна пөв-нын вісталөма мјан ру-

ководашшөй жортјас Калінін, Молотов, Вороші-
лов, Кагановіч, Жежов да уна мукөд ответствен-
нөй жортјас речјасын. Мыј нөшта позө содтыны
тажө речјас дінас?

Колө, шуоны, избірателнөй кампаніјелөн от-
кымын вопросјас куға разјаснеңіјес. Кушөм
разјаснеңіјес, кушөм вопросјас куға? Ставсө,
мыј колө вөлі разјаснітны, разјаснітөма-нін да
уна пөв разјаснітөма-нін большевікјаслөн партија,
комсомол, Профессіоналнөй Сојузјаслөн Ставсо-
јузса Централнөй Совет, Осоавіахім, фізкульту-
ра делөјас куға Комітет төдса шыөдчөмјасын.
Мыј нөшта позө содтыны тајө разјаснеңіјес
дінас?

Ферт, позө вөлі ескө віставны еташөм кок-
ныд реч быдтор јылыс і нінөм јылыс. (*Кокны-
дік серам.*) Гашкө, ташөм речыд гажөдыштіс
ескө публикаөс. Шуоны, мыј ташөм речјас куға
мастерјасыс емөг не сөмын сені, капиталістиче-
скөј странајасын, но і міјанын, советскөј стра-
наын. (*Серам, аплодісментјас.*) Но, медвоғ-кө,
ме абу мастер ташөм речјас куғаыс. Мөдкө,
сулалө-ө міјанлы занімајтчыны забава делөја-
сөн өні, кор ставнымлөн міјан, большевікјаслөн,
кычі шусө, „ужјасыс тырөма вом“. Ме думајта,
мыј оз сулав.

Гөгөрвоана, мыј ташом условіејас дырји бур
речтө он вiстав.

I век-жө, петі-кө-нин ме трибуна вылө, дерт,
ковмас сіңі лiбө таң вiставны көт мыјкө-да
(Шумнөј аплодiсментјас.)

Медвојдөр ме көсји ескө вiставны благодар-
ност (аплодiсментјас) бөрјысысјаслы доверіеыс,
кодөс најө сетісны. (Аплодiсментјас.)

Менө выставітісны депутатө кандидатөн да
сөветскөј столицалөн Сталинскөј округса избіра-
тельнөј комиссија регістрірујтіс менө кыңи канди-
датөс депутатө. Тајө, јортјас, ыжыд доверіе.
Разрешітөј вiставны тіјанлы ыжыд болшевіст-
скөј благодарност сіјө доверіеыс, кодөс ті се-
тінныд болшевікјас партіјалы, көні шленөн ме
сулала да личнө меным, кыңи тајө партіјаса пред-
ставітеллы. (Шумнөј аплодiсментјас.)

Ме төда, мыј сіјө лоө доверіеыс. Сіјө, төдө-
мыс, пунктө ме вылө выл, содтөд објазанностјас
і, сіңкө, выл, содтөд кывкутөм. Мыј-нө, міјан,
болшевікјаслөн, абу прімітөма өтказывајтчыны
кывкутөмыс. Ме прінімајта сіјөс окота пырыс.
(Бурнөј, дыр ыужалана аплодiсментјас.)

Ассаң ме көсји ескө ескөдны тіјанөс, јорт-
јас, мыј ті верманныд смела верітчыны Сталин
јорт вылө. (Бурнөј, дыр лөһавтөм оваңија Зал-

оань горөдөмјас: „А ми ставөн Сталин јорт бөрса!“). Верманны артавны сы вылө, мыј Сталин јорт кужас пөртны олөмө ассыс долгсө народ воын (*апломисментјас*), рабочөј класс воын (*апломисментјас*), крестанство воын (*апломисментјас*), интеллигенција воын. (*Апломисментјас*.)

Воңө, ме көсјі ескө, јортјас, поздравитны тјјанөс локтан всенароднөј празникөн, Советскөј Союзса Верховнөј Советө бөрјысөмјас лунөн. (*Шумнөј апломисментјас*.) Лоан бөрјысөмјас сјјө абу прөстөј бөрјысөмјас, јортјас. Тајө мјјан рабочөјјаслөн, мјјан крестаналөн, мјјан интеллигенцијалөн збылыс всенароднөј празник. (*Бурнөј апломисментјас*.) Мјрын некор-на нөшта ез вөвлы тащөм збылыс свободнөј да збылыс демократическөј бөрјысөмјас, некор! Истөрја оз төд мөд тащөм примерсө. (*Апломисментјас*.) Фелөыс мунө оз сы јылыс, мыј мјјан бөрјысөмјас лоасны всеобщөјөн, равнөјөн, гусаөн да вескыдөн, көт тајө-нин ачыс аснас кутө ыжыд төдчанлун. Фелөыс мунө сы јылыс, мыј всеобщөј бөрјысөмјас мјјанын лооны нуөдөмаөс кычј медса свободнөј бөрјысөмјас да медса демократическөјјас мјрын лубөј мөд странаса бөрјысөмјас сергі.

Всеобщӱ бӱрӱсӱмӱас мунӱны да емӱс
і некымын капіталістическӱ странаӱасын, сӱз шу-
гана, демократическӱӱасын. Но кушӱм, обста-
новкаын мунӱны сені бӱрӱсӱмӱас? Классӱвӱ
столкновеніеӱас обстановкаын, классӱвӱ враж-
да обстановкаын, бӱрӱсысӱас выӱо капіталіст-
ӱассаӱ, помещщӱкӱассаӱ, банкірӱассаӱ да капіта-
лізмӱн мукӱд акулӱассаӱ лічкан обстановкаын.
Оз поз шуны тащӱм бӱрӱсӱмӱассӱ, кӱт ескӱ
наӱо весіг всеобщӱӱӱс, равнӱӱӱс, гусаӱс да вес-
кыдӱс, тырвыӱӱ свободнӱӱ да тырвыӱӱ демокра-
тическӱ бӱрӱсӱмӱасӱн.

Міянын, міян странаын, мӱдарӱ, бӱрӱсӱм-
ӱас мунӱны ӱік мӱд обстановкаын. Міянын абу-
ӱс капіталістӱас, абуӱс помещщӱкӱас, сӱкӱ, і абу
лічкӱмыс імущӱӱ классӱассаӱ неімущӱӱӱас вы-
лӱ. Міян бӱрӱсӱмӱас мунӱны рабочӱӱаслӱн,
крестаналӱн, інтеллігенціалӱн сотрудичество
обстановкаын, наӱн мӱда-мӱдлы доверіе обста-
новкаын, ме ескӱн шуі, мӱда-мӱд кост дружба
обстановкаын, сы вӱсна мыӱ міян абуӱс капі-
талістӱас, абуӱс помещщӱкӱас, абу експлоатаціӱа
да некодлы, шуны-кӱ, лічкыны народ выӱо сы
могыс, медым ӱугны сылыс вӱласӱ.

Со мыӱла міян бӱрӱсӱмӱас став мӱрас емӱс

зик өтi збыл свободнөжөс да збыл демократиче-
скөжөс. (*Шумнөж аплодисментјас.*)

Тащөм свободнөж да збыл демократическөж
бөрјысөмјасыс вермісны лоны сөмын социалисти-
ческөж пөрадөкјас торжество подув вылын, сө-
мын сiјө подув вылын, мыј мiјанын социализм
өз прөстө стрөйтсы, а пырис-нин бытө, народлөн
быдлунса бытө. Во дас сажын позө вөлі ескө
дiскутирујтны сы јылыс, позө-ө мiјанын стрөит-
ны социализм али оз. Öнi тајө абу-нин дiскусеi-
оннөж вопрос. Тајө öнi фактјаслөн вопрос, ловја
олөмлөн вопрос, быллөн вопрос, кодi јiжтө на-
родлыс став олөмсө. Мiјан фабрикајасын да за-
водјасын ужалөны капиталистјастөг. Векөдлөны
ужнас народыс петөм јөз. Тајө i шусө мiјанын
социализмөн делө вылын. Мiјан мујас вылын
ужалөны мулөн труженiкјас помещщiкјастөг,
кулакјастөг. Ужнас векөдлөны народыс петөм
јөз. Тајө i шусө мiјанын социализмөн бытын, тајө
i шусө мiјанын свободнөж социалистическөж олө-
мөн.

Со тајө подув вылас i лоисны мiјанын выл,
збылыс свободнөж i збылыс демократическөж бөр-
јысөмјасыс, бөрјысөмјас, кодјаслы примерыс абу
человечество исторiјаын.

Кыз-жө та бөрын не поздравитны тiјанөс став

народлөн торжество лунён, Сöветскöй Союзса
Верховнöй Сöветö бөржысöмјас лунён! (*Став
заллөн бурнöй овацја.*)

Воэö ме көсјі ескö, јортјас, сетны тјјанлы
сöвет, депутатö кандідатлыс аслас бөржысысјас-
лы сöвет. Бостны-кö капиталистическöй странајас,
то сени депутатјас да бөржысысјас костын емöс
öткымын аслыссікаса, ме ескö шуі, вель страннöй
отношеніејас. Кор мунöны-на бөржысöмјасыс,
депутатјасыс ворсöдчöны бөржысысјасыскöд, ле-
безітöны на воэын, кланітчöны верностын, се-
тöны быдсама көсјысöмјасыс чукöр. Артмö,
мыј депутатјаслөн бөржысысјассаң завісімостыс
полнöй. Кызі сöмын бөржысöмјас лоісны да кан-
дідатјас пöріны депутатјасö,—отношеніејасыс
вужсаңыс вежсöны. депутатјасөн бөржысысјас-
саң завісітöм пыдді артмö налөн полнöй неза-
вісімост. Нол лібö віт во чöж, мöдногөн-кö,
бурещ выль бөржысöмјасöз, депутат чувствуйтö
ассö зік свободнöјөн, народсаң, аслас бөржысыс-
јассаң, завісіттöмөн. Сіјö вермас вужны öті ла-
герсаң мöдö, сіјö вермас кежны вескыд туж выв-
саң невескыд вылö, сіјö вермас весіг зугсыны
пöшті ковтöм сама öткымын махінацјајасын, сіјö
вермас кувыркајтчыны, кызі сылы угоднö,—сіјö
незавісімöј.

Поџо-џ ташџм отношеніејастџ лыдџыны нормалнџјјасџн? Некущџм ногџн, јортјас. Тажџ обстојателствосџ артыштис міјан Конституція да сіјџ пыртис закон, код серті бџрјысысјаслџн ем право срокыс воџ отзовітны ассыныс џепутатјасџс, најџ-кџ заводітџны фінтітны, најџ-кџ кејџны тујыс, најџ-кџ вунџдџны народсаџ, бџрјысысјассаџ, асланыс завісімоств јылыс.

Тажџ замечателнџј закон, јортјас. џепутат должен тџдны, мыј сіјџ народлџн слуга, Верховнџј Сџветџ сылџн посланец да сіјџ должен нуџдны ассџ сіјџ віџ куџа, код куџа сылы сетџма наказ народџн. Кејис тујыс, бџрјысысјаслџн ем право требутны выџ бџрјысџмјас назначітџм, да џепутатџс, коді кејис тујвылыс, налџн ем право катајтны воронџјјас вылын. (*Герман, аплодісментјас*). Тажџ замечателнџј закон. Менам сџвет, џепутатџ кандидатлџн аслас бџрјысысјаслы сџвет, помнітны бџрјысысјаслџн тајџ право јылыс,— право јылыс срокыс воџ отзовітны џепутатјасџс, следітны асланыс џепутатјас бџрса, контролірујтны најџс да, најџ-кџ мџвпыштасны кејны вескыд тујвылыс, пыркнітны најџс пельпомјас вылыс, требутны выџ бџрјысџмјас назначітџм. Правітелство објазан назначітны выџ бџрјысџмјас. Менам сџвет—помнітны

тајо закон јывгыс да іспользуютны сіјос случај дырјі.

Медбöрын, нöшта öтi сöвет депутатö кандидатлөн аслас бöрјысысјаслы. Мыј вообщце колö требуютны асланыс депутатјассаң, став позана требованіејас пöвсгыс-кö бостны медре елементарнöј требованіејассö?

Бöрјысысјас, народ долженöс требуютны асланыс депутатјассаң, медрым најö вöліны асланыс могјас вылнаын, медрым најö асланыс ужнын ез леччысны політіческöј обывателјас уровнеңöз, медрым најö вöліны лeнiнскöј тiпа політіческöј дејателјас пост вылын, медрым најö вöліны сещöм-жö јаснöј да определоннöј дејателјасöн, кызі Лeнiн (*аплодiсментјас*), медрым најö вöліны сещöм-жö бесстрашнöјöс бојын да пöшшадатöмöс народлөн врагјас дiнö, кушöмөн вöлі Лeнiн (*аплодiсментјас*), медрым најö вöліны свободнöјöс быдреама панікаыс, паніка кодр быдреаматорјыс, кор делö заводiтö сложнöјмыны да горизонт вылын петкöдчыссö кушöмкö опасност, медрым најö вöліны сещöм-жö свободнöјöс паніка кодр быдреаматорјыс, кызі вöлі свободен Лeнiн (*аплодiсментјас*), медрым најö вöліны сещöм-жö мудрöјöс да термастöмöс сложнöј вопросјас решітiгөн, кöнi колö быдр боксаң ориенті-

руйтчөм да быд боксаң став плусјассө да мінусјассө артыштөм, кушөмөн вөлі Ленин (*анлодісментјас*), медем најө вөліны сешөм-жө правдівөјөс да честнөјөс, кушөмөн вөлі Ленин (*анлодісментјас*), медем најө сіз-жө радејтисны ассыныс народсө, кызі радејтліс сіјөс Ленин (*Анлодісментјас*).

Вермам-ө мi шуны, мыј депутатө став кандидатјасыс емөс ташөм сама дејателјас? Ме ескө тајөс ег шу. Быдсама јөзыд овлөны свет вылад, быдсама дејателјасыд овлөны свет вылад. Ем јөз, кодјас јылыс он шу, кодi сіјө сешөмыс, то мi сіјө бур, то мi сіјө лок, то мi мужественнөј, то мi полыскод, то мi сіјө народ вөсна помөз, то мi сіјө народлөн врајас вөсна. Емөс ташөм јөзыд i емөс ташөм дејателјасыд. Најө емөс i мiјан, большевикјас пөвсын. Асныд төданыд, јортјас, семјаыд абу урөдтөм. (*Герам, анлодісментјас*.) Неопределоннөј тiпа ташөм јөз јывсыс, јөз јылыс, кодјас регыджык напоминајтөны политическөј обывателјасөс, политическөј дејателјас дорыс, ташөм неопределоннөј, неопределоннөј тiпа јөз јывсыс тырмымөн меткөја шуiс великөј роч писател Гогол: „Јөз, шуө, неопределоннөј, нi то, нi со, он гөгөрво, кушөм јөз, нi карын Богдан, нi сiктын Селифан“. (*Ge-*

рам, аплодіментјас.) Тащом неопределонкөй
јөз да дејателјас јывсыс сіз-жө тырмымөн мет-
көја шусө мјан јөз пөвсын: „мортыс сещөм-
тащөм—ні чері, ні јаж“ (Обищөј серам, апло-
діментјас), „ні јенлы сіс, ні чөртлы коколука“.
(Обищөј серам, аплодіментјас.)

Ме ог вермы шуны тырвыјө ескөмөн, мыј
депутатө кандидатјас пөвсын (ме јона ізвінајт-
ча најө воын, дерт) да мјан дејателјас пөвсын
абуөс јөз, кодјас медса регыджыка напоминај-
төны політическөй обывателјасөс, кодјас асла-
ныс характер сертіныс, асланыс фізіономіја
сертіныс напоминајтөны тащөм тіпа јөзөс, код-
јас јылыс народын шусө: „ні јенлы сіс, ні чөрт-
лы коколука“. (Серам, аплодіментјас).

Ме көсјі ескө, јортјас, медым ті дугдывтөр
вліјајтінныд асланыд депутатјас выдө, медым
налы внушајтінныд, мыј најө долженөс імеітны
ас воңаныс велікөј Лениныс велікөј образ да
быд торјын подражајтны Ленины. (Аплоді-
ментјас.)

Бөрјысысјаслөн функціјајасыс оз помасгыны
бөрјысөмјасөн. Најө воңө нуөдсөны тајө созывса
Верховнөј Совет сушществујтан став кадчөж.
Ме висталі-нін закон јылыс, коді сетө бөрјы-
сысјаслы право срокыс воң отзовітны асгыныс

депутатјасос, најо-кѳ кежасны вескыд туј вы-
лыс. Сіѳкѳ, бѳрјысысјаслѳн објазанностыс да
правоыс сыын, меѳым најѳ став кад чѳжыс ку-
тисны контрол улын ассыныс депутатјасос да
меѳым најѳ внушајтисны налы—некушѳм ногѳн
не лѳзсыны політическѳј обывателјас уровенѳз,—
меѳым најѳ—бѳрјысысјас внушајтисны асланыс
депутатјаслы—лоны сещѳмѳн, кушѳмѳн вѳлі ве-
лікѳј Ленин. (Аплодисментјас.)

Ташѳм, јортјас, менам мѳд сѳвет тјјанлы,
депутатѳ кандидатлѳн аслас бѳрјысысјаслы, сѳ-
вет. (Бурнѳј, дыр лѳнавтѳм аплодисментјас ву-
жѳны овацјјаѳ. Ставѳн сувтѳны да вѳзѳдѳны
правітельственнѳј лѳжаѳ, кытчѳ мунѳ Сталин
јорт. Кылѳны горѳдѳмјас: „Великѳј Сталинлы
ура!“, „Сталин јортлы, ура!“, „Мед олас Ста-
лин јорт, ура!“, „Мед олас медвозѳа ленинец—
Сојузса Сѳветлѳн депутатѳ кандидат—Сталин
јорт! Ура!“).

Ц. 1938 г.

Акт № 89

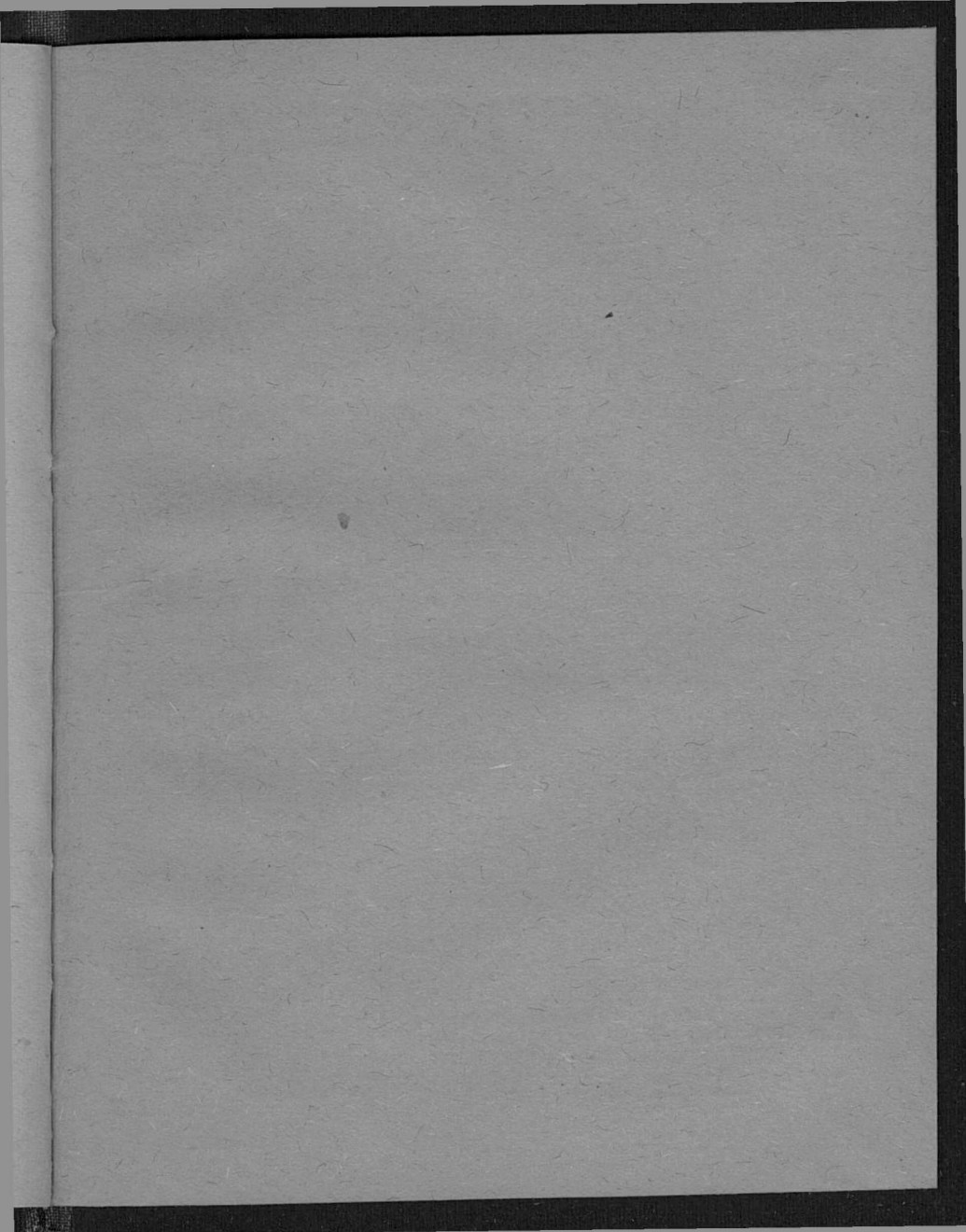
Вкладн. л.

Ответст. по выпуску Б. Ярасов.

Техн. редактор М. Шестаков.

Сдано в набор 25/IV-38 г. Подписано к печати 6/IV-38 г. Уполномоченный
Главлита № 1754 Издание № 78. Стат формат бумаги 72 x 108, 1/32. 0,5 печ.
листов. Заказ № 1037. Тираж 20000 экз.

Типография УМП, Коми АССР, г. Сыктывкар, Дом печати

донис 10 ур.

Ц6029з

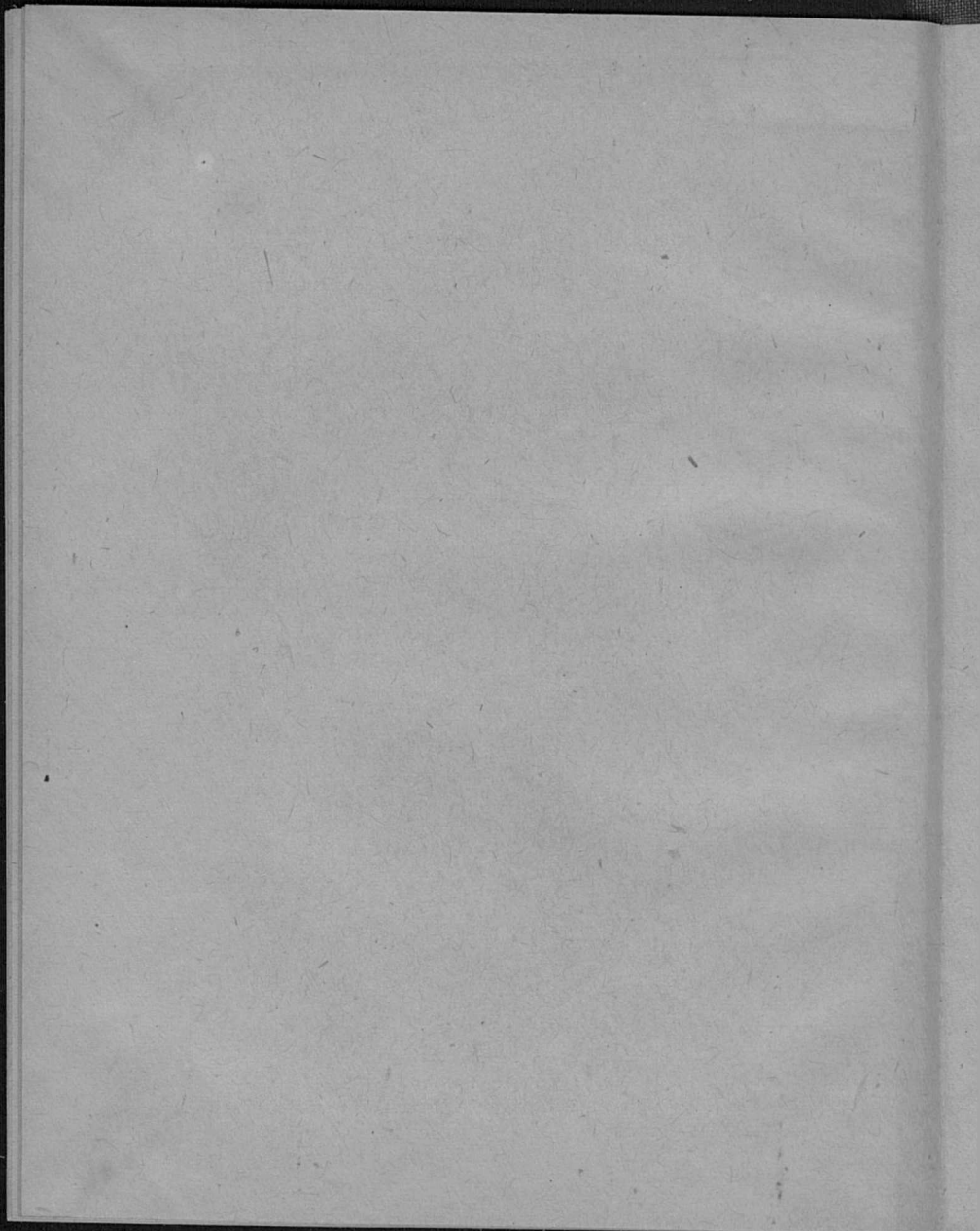
НКоми-2
2-12

✓

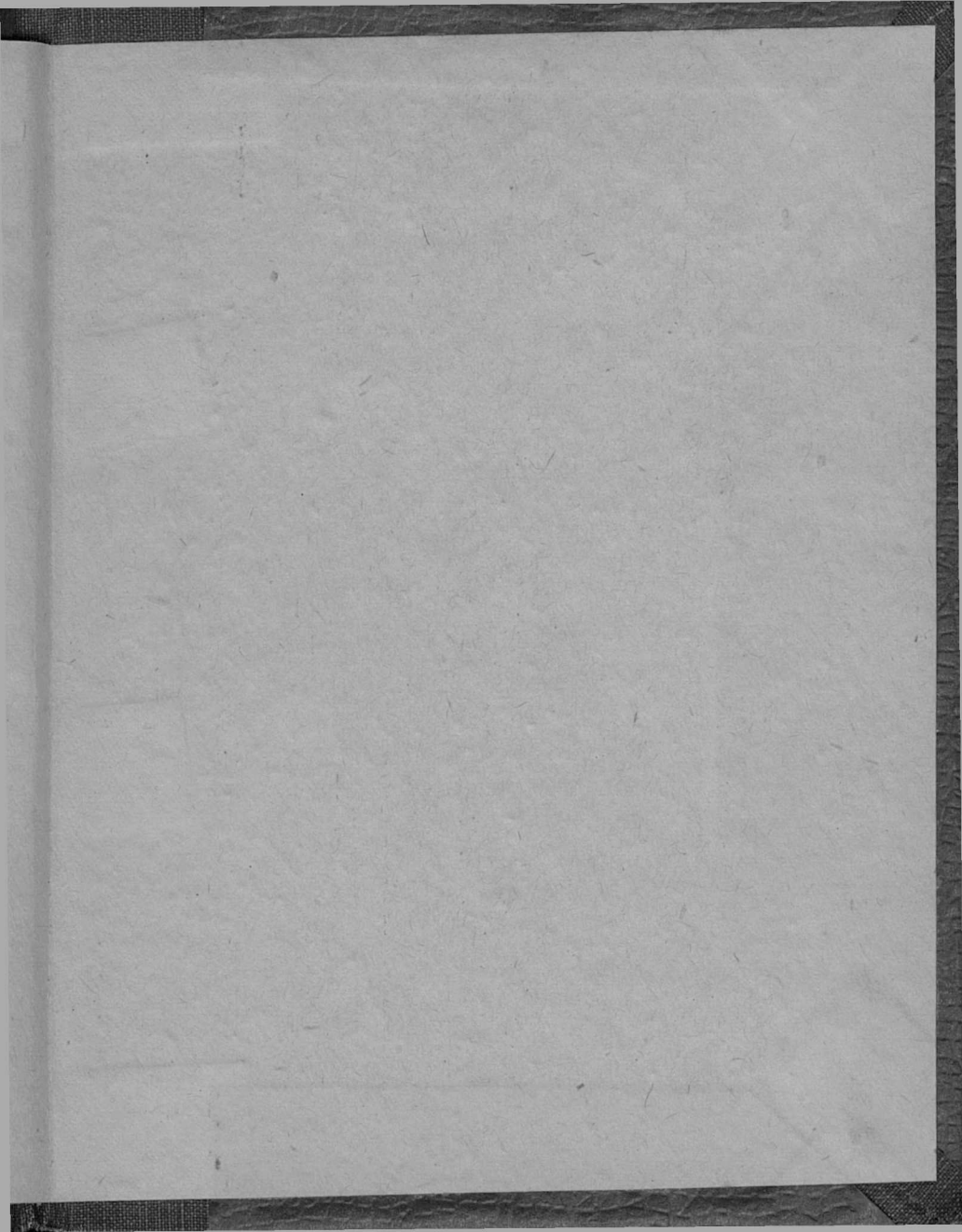
6

U-3

19

Н-Зыр.

2-12.